

Broj: 12-22-1506/23-4

Datum: 04.08.2023. godine

**PROGRAM
UTROŠKA SREDSTAVA
„TRANSFER - POTICAJ ŠUMAMA U SKLADU SA ZAKONOM O ŠUMAMA“
UTVRĐENIH IZMJENAMA I DOPUNAMA BUDŽETA
SREDNJOBOSANSKOG KANTONA/KANTONA SREDIŠNJA BOSNA
SA KRITERIJIMA RASPODJELE SREDSTAVA ZA 2023. GODINU**

A. SVRHA PROGRAMA

Shodno članu 54. Zakona o šumama ("Službene novine SBK": broj: 5/14; 12/15; 8/16; 7/18, 14/20 i 1/23), radi ostvarivanja općeg interesa i dugoročnih ciljeva održivog gospodarenja šumama utvrđenih šumskogospodarskim osnovama, prikupljaju se finansijska sredstva za zaštitu i unapređenje stanja postojećih i podizanja novih šuma i za ruralni razvoj. Finansijska sredstva se obezbjeđuju iz naknada po osnovu člana 54. stav 2. Zakona o šumama, te se ista u skladu sa članom 55. i članom 56. Zakona, uplaćuju kao namjenska sredstva na račun budžeta kantona. Ova sredstva obezbjeđuju se iz:

- Naknada za općekorisne funkcije šuma;
- Naknada za korištenje državnih šuma;
- Naknada za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama;
- Naknada za izdvajanje dijelova državnih šuma iz šumskogospodarskih područja;
- Naknada u postupku promjene namjene šuma i šumskog zemljišta (krčenja šuma);
- Naknada po osnovu zakupa državnog šumskog zemljišta;
- Naknada po osnovu uspostave prava služnosti na državnom šumskom zemljištu;
- Ostalih izvora shodno ovom Zakonu i iz drugih izvora.

B. VISINA SREDSTAVA I IZVORI SREDSTAVA

Izmjenama i dopunama Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2023. godinu, u članu 3. razdjel 19, glava 02, predviđen je transfer na ekonomskom kodu:

1. Poticaj šumarstvu za državne šume;

- Ekonomski kod 614300- Subvencija javnim preduzećima – poticaj šumarstvu za državne šume u iznosu	1.036.000,00 KM.
-Ekonomski kod 615400- Kapitalni transferi javnim preduzećima – poticaj šumarstvu za državne šume u iznosu	544.000,00 KM.

Ukupni iznos.....1.580.000,00KM

Finansirat/sufinansirat će se projekti korisnika državnih šuma - preduzeća koje gospodari državnim šumama Srednjobosanskog kantona, usmjereni na:

1. Iskorištavanje šuma u iznosu od	800.000,00KM
- izgradnja i održavanje šumskih puteva	
2. Uzgajanje šuma u iznosu od	280.000,00 KM

- biološku obnovu šuma u obimu većem od onog koji je predviđen šumsko privrednom osnovom;
 - unapređenje proizvodnje šumskog reproduktivnog materijala;
3. Zaštita šuma u iznosu od 200.000,00KM
- obnova šuma od posljedica elementarnih nepogoda, prenamnoženosti insekata, požara i sličnog;
 - podrška aktivnostima u gospodarenju šumama od vitalnog interesa, zaštitnim šumama i šumama visoke zaštitne vrijednosti
4. Uređivanje šuma u iznosu od 100.000,00KM
- naučna istraživanja i stručne analize
 - uvođenje standarda, novih tehnologija, novih proizvoda i kontrole kvaliteta
5. Ostale namjene za unaprijeđenje šuma u iznosu od 200.000,00KM
- deminiranje kontaminiranih šumskih površina i šumskog zemljišta minama o neeksplozivnim ubojitim sredstvima;

2. Poticaj šumarstvu za privatne šume u iznosu od80.000,00KM

- Ekonomski kod 615500- Kapitalni transferi –
poticaj šumarstvu za privatne šume u iznosu 20.000,00 KM.
- Ekonomski kod 614300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama –
poticaj šumarstvu u iznosu40.000,00 KM.
- Ekonomski kod 614500- Subvencija privatnim preduzećima i poduzetnicima-
poticaji šumarstvu za privatne šume u iznosu 20.000,00 KM.

Sveukupno (1+2)..... 1.660.000,00KM

Shodno članu 57. stav 2. Zakona o šumama, za iznos sredstava utvrđen budžetom kantona u tekućoj godini za te namjene, Kantonalna uprava za šumarstvo je u obavezi da pripremi program utroška sredstava.

Ugovorom o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama na području Srednjobosanskog kantona, broj: 06-22-39/22 od 13.01.2022. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva SBK poslove gospodarenja državnim šumama prenijelo je u nadležnost ŠPD/ŠGD „Srednjobosanske šume/Šume Središne Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf (korisnika državnih šuma).

U skladu sa članom 35. stav (2). Zakona o šumama: - poslove gospodarenja državnim šumama Ministarstvo ugovorom prenosi korisniku državnih šuma, a posebno:

- izradu šumskogospodarskih osnova
- izradu godišnjih i/ili privremenih planova gospodarenja šumama
- izradu projekata za izvođenje radova u šumarstvu i njihovu realizaciju, projektovanje, izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i nadgledanje šumske infrastrukture i saobraćaja na njoj, te prometa šumskih drvnih sortimenata i sekundarnih (nedrvnih) šumskih proizvoda,
- provođenje programa i planova biološke obnove šuma,
- provođenje mjera zaštite šuma, proizvodnje i prometa šumskog sjemena, te šumskog i ukrasnog sadnog materijala,
- provođenje planova korištenja nedrvnih šumskih proizvoda,
- izvršavanje planova iskorištavanja šuma
- realizacije planova razvoja šumarstva i mjera racionalizacije u šumarstvu
- sve ekonomske odgovornosti, koristi, zadatke i odluke, koje se odnose na poslove gospodarenja šumama proistekle iz alineje 1 do 9 ovog člana

U skladu sa članom 57. Zakona o šumama i člana 15. Zakona o izmjenama Zakona o šumama iz namjenskih sredstava prikupljenih u budžetu kantona po navedenom osnovu, moguće je finansirati sljedeće poslove:

- upravni i stručni poslovi koji se odnose na državne i privatne šume;
- izrada i revizija kantonalnog šumskorazvojnog plana;
- izrada šumsko privrednih osnova za privatne šume i nadzor nad prikupljanjem podataka za izradu šumsko privrednih osnova za državne i privatne šume;
- biološka obnova šuma u obimu većem od onog koji je predviđen šumsko privrednom osnovom;
- obnova šuma od posljedica elementarnih nepogoda, prenamnoženja insekata, požara i slično;
- unapređenje proizvodnje šumskog reproduktivnog materijala;
- gospodarenje šumama koje su od vitalnog interesa shodno stavu 3. člana 18. ovog Zakona
- organizovanje tehničkih specijalističkih kurseva iz oblasti šumarstva;
- očuvanje i unapređenje bioraznolikosti šumskih ekosistema;
- očuvanje i unapređenje genofonda, rijetkih i ugroženih vrsta šumskog drveća
- znanstvena istraživanja i stručne analize
- izgradnja i održavanje šumskih putova
- ostale namjene za unapređenje šuma
- deminiranje šumskih površina i šumskog zemljišta kontaminiranih minama i neeksplozivnim ubojitim sredstvima

Strategijom razvoja Srednjobosanskog kantona za period 2021.-2027. godine, utvrđeni su strateški ciljevi razvoja Kantona:

1. Poticati održivi ekonomski razvoj

Cilj je mobilizovati sve raspoložive potencijale, prirodne resurse, naslijeđe i tradiciju koje Kanton posjeduje te ih staviti u funkciju razvoja privrede. Kao krajnji rezultat očekuju se ekonomski rast kroz povećanje indeksa obima industrijske proizvodnje, rast indeksa razvijenosti Kantona u odnosu na druge kantone u Federaciji, kao i povećanje broja zaposlenih lica.

Prioritetni ciljevi:

- Poticati ruralni razvoj, uz jačanje poljoprivrede, šumarstva i prehrambene industrije
- Povećati konkurentnost industrije, kroz tehnološke inovacije i digitalizaciju
- Poboljšati turističku ponudu, infrastrukturu i poduzetništvo za razvoj održivog turizma
- Kreirati povoljnije poslovno okruženje za održiv rast i zapošljavanje

2. Unaprijediti kvalitet življenja i održivoga društvenog okruženja za sve građane

Cilj je unapređenje kvaliteta življenja i održivoga društvenog okruženja za sve građane kako bi svi građani Kantona imali priliku živjeti u sigurnijem okruženju i društvu koje pruža jednake mogućnosti.

Prioritetni ciljevi:

- Unapređenje kvaliteta obrazovnog sistema
- Unapređenje sporta i kulture
- Poboljšanje postojećih i uvođenje novih usluga u sektoru zdravstva i socijalnoj zaštiti
- Povećanje stepena sigurnosti građana
- Transparentan i efikasan javni sektor u službi građana

3. Poboljšati stanje okoliša i javnu infrastrukturu

Cilj je poboljšanje stanja okoliša i infrastrukture u Kantonu kako bi se osigurao zadovoljavajući kvalitet življenja građana Kantona i stvorile osnovne pretpostavke za daljnji razvoj privrede. Posebno je važno usmjeriti napore na unapređenje kvaliteta življenja kroz unapređenje infrastrukture u domenu informacijskih sistema za integralno upravljanje okolišem, unapređenje cestovne infrastrukture, povezivanjem Kantona sa susjednim kantonima i Republikom Srpskom, zaštita i sanacija okolišnih sastavnica (vode, zemlje i zraka) te zaštita i unapređenje prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije.

Prioritetni ciljevi:

- Uspostava funkcionalnog sistema za integrisano upravljanje okolišem
- Poboljšati stanje okoliša kroz očuvanje područja visokih prirodnih vrijednosti
- Poboljšanje kvaliteta komunalnih usluga, uz značajno unapređenje komunalne infrastrukture
- Osigurana zaštita prirodnih resursa, kroz održivo i energetski efikasno upravljanje te korištenje resursima

Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine F BiH broj:15/2018), utvrđeni su minimalni standardi koje je potrebno slijediti prilikom planiranja i dodjele sredstava putem transfera i subvencija, te se slijedom istih prioriteta za finansiranje utvrđuju na osnovu procjene potreba u određenoj oblasti u srednjoročnom periodu i mjera za ostvarivanje ciljeva iz strateških dokumenata, te obaveza prema zakonski utvrđenim pravima koje spadaju u nadležnost davaoca budžetskih sredstava.

U okviru ovog programa utroška, specifični ciljevi koji treba da doprinesu unapređenju sektora šumarstva i ostvarenju strateških ciljeva utvrđenih Strategijom razvoja Srednjobosanskog kantona su:

1.1. Poticati ruralni razvoj, uz jačanje poljoprivrede, šumarstva i prehrambene industrije

1.1.3. Unapređenje kapaciteta u šumskoprivrednom društvu i održivo gospodarenje šumama

- 1.1.3.1. Pošumljavanje ogoljenog i erozivnog zemljišta na lokacijama klizišta i drugim oštećenim područjima
- 1.1.3.2. Deminiranje šumskih površina
- 1.1.3.3. Intenzivan inspekcijski nadzor za suzbijanje nelegalne sječe šuma
- 1.1.3.4. Jačanje kapaciteta šumskoprivrednog društva
- 1.1.3.5. Unapređenje primjene uzgojnih mjera gospodarenja šumama
- 1.1.3.6. FSC certificiranje u gospodarenju šumama
- 1.1.3.7. Promocija i edukacija u vezi s iskorištavanjem nedrvnih šumskih proizvoda
- 1.1.3.8. Razvijanje svijesti javnosti o važnosti šuma te o mogućim negativnim posljedicama deforestacije i degradacije šuma

1.2. Povećati konkurentnost industrije, kroz tehnološke inovacije i digitalizaciju

1.2.1. Jačanje konkurentnosti MSP-a i izvoza, uz uvođenje novih tehnologija i međunarodnih standarda

- 1.2.1.1. Podrška inovatorstvu na području Kantona
- 1.2.1.5. Uvođenje novih tehnologija i novih proizvoda u prerađivačkim kapacitetima
- 1.2.1.6. Uključivanje u lance vrijednosti i jačanje klastera
- 1.2.1.8. Podrška za izvoz i internacionalizaciju privrede
- 1.2.1.10. Kontinuirano uvođenje olakšica za proizvodno-izvozna preduzeća
- 1.2.1.11. Podrška uvođenju međunarodnih standarda u izvoznim preduzećima

1.2.3. Razvoj sektora informacijskih tehnologija i digitalizacije

- 1.2.3.1. Podrška digitalnoj transformaciji mikro, malih i srednjih preduzeća (proizvodnih i uslužnih) i uvođenje e-poslovanja i e-trgovine kroz programe podrške preduzećima

- 1.2.3.2. Unapređenje digitalnih znanja i vještina
- 1.2.3.3. Podrška preduzećima u IT sektoru za kreiranje i izvoz digitalnih rješenja
- 1.2.4. Podrška transferu i razvoju tehnologija i inovacija kroz naučnoistraživački sektor
 - 1.1.3.2. Povezivanje privrede i naučnoistraživačkih institucija
 - 1.1.3.3. Podrška inovatorstvu
 - 1.1.3.4. Razvoj tržišta usmjerenih znanja te digitalnih znanja i vještina
 - 1.1.3.5. Stručna podrška privrednim subjektima u procesima uvođenja standarda, novih tehnologija, novih proizvoda i kontrole kvaliteta
 - 1.1.3.6. Jačanje kapaciteta za korištenje EU fondova koji podržavaju naučnoistraživački rad i razvoj inovacija
- 1.3. Poboljšati turističku ponudu, infrastrukturu i poduzetništvo za razvoj održivog turizma
 - 1.3.1. Povećanje kvaliteta i promocije turističke ponude, uz valorizaciju turističkih resursa
 - 1.3.1.9. Promocija turističkih potencijala radi privlačenja investicija za izgradnju novih turističkih kapaciteta
 - 1.3.2. Unapređenje turističke infrastrukture i revitalizacija kulturno-historijskih objekata i turističkih destinacija
 - 1.3.2.1. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture i objekata za razvoj turizma zasnovanog na kulturno-historijskom naslijeđu
 - 1.3.2.2. Razvoj outdoor i ruralnog turizma
 - 1.3.2.3. Uređenje izletišta i odmorišta
 - 1.3.2.4. Izrada i održavanje turističke signalizacije
 - 1.3.2.5. Izgradnja trim-staza i biciklističkih staza na pogodnim lokalitetima
- 3.1. Uspostava funkcionalnog sistema za integrisano upravljanje okolišem
 - 3.1.1. Formiranje i vođenje evidencija podataka o stanju okoliša koji su potrebni za optimalno gospodarenje okolišem i njihova korištenja za ocjenu stanja okoliša i planiranje mjera zaštite okoliša
 - 3.1.1.1. Formiranje i vođenje evidencije zagađivača i zagađenja i pružanje informacija o stanju okoliša
 - 3.1.1.2. Priprema plana monitoringa zagađivača i cjelokupne organizacije monitoringa
 - 3.1.1.3. Izrada izvještaja o stanju okoliša, s prijedlogom mjera zaštite
 - 3.1.2. Jačanje kapaciteta Odjeljenja za zaštitu okoliša (materijalnih, kadrovskih, provođenje edukacija)
 - 3.1.2.1. Edukacije i treninzi za zaposlenike i druge osobe koji učestvuju u sistemu zaštite okoliša (vođenje registra, plan i provođenje monitoringa, izrada izvještaja, korištenje prikupljenih podataka u procesu planiranja mjera i razvoja sektora okoliša)
 - 3.1.2.2. Podrška projektima jačanja svijesti građana o značaju zaštite okoliša
 - 3.1.2.3. Stvaranje uslova za potpunu implementaciju Kantonalnoga plana zaštite okoliša (2015.–2025.) i Kantonalnoga plana upravljanja otpadom (2015.–2025.)
 - 3.1.4. Saniranje crnih tačaka i klizišta
 - 3.1.4.1. Podrška projektima sanacije općinskih deponija i divljih deponija

3.1.4.2. Podrška projektima prevencije i sanacije klizišta te odvodnje površinskih voda

3.1.4.3. Podrška projektima sanacije kontaminiranih lokacija na prostoru Kantona

3.3. Osiguranje zaštite prirodnih resursa kroz održivo korištenje i proglašenje područja visokih prirodnih vrijednosti, zaštićenima

3.3.2. Povećanje zaštite i očuvanja prirodnih područja koja imaju nemjerljivu prirodnu i kulturno-historijsku vrijednost

3.3.2.1. Snimanje stanja, analiza, ocjena, mapiranje i određivanje modela zaštite okoliša

3.3.2.2. Subvencioniranje projekata zaštite okoliša radi očuvanja prirodnih resursa i zdravlja

C. KRITERIJI ZA DODJELU SREDSTAVA

Poštujući zakonske propise o utrošku namjenskih sredstava prikupljenih po osnovu naknada za zaštitu i unapređenje stanja postojećih i podizanja novih šuma i ruralni razvoj, Kantonalna uprava za šumarstvo u okviru programa „Transfer-poticaaj šumama u skladu sa Zakonom o šumama“, iz Budžeta SBK za 2023. godinu, podržat će projekte kako slijedi:

1. **Subvencija javnim preduzećima –
poticaj šumarstvu za državne šume u iznosu1.036.000,00 KM.**
2. **Kapitalni transferi javnim preduzećima –
poticaj šumarstvu za državne šume u iznosu 544.000,00 KM.**

Ukupni iznos.....1.580.000,00KM

Finansirat/sufinansirat će se projekti korisnika državnih šuma - preduzeća koje gospodari državnim šumama Srednjobosanskog kantona, definisani tačkom B 1. ovog Programa.

Korisnik sredstava, kandidovat će prijedloge projekata Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva putem Kantonalne uprave za šumarstvo Srednjobosanskog kantona, koje će prijedloge projekata dostaviti Vladi SBK/KSB na saglasnost.

Kandidovane projekte je potrebno dovesti u vezu sa prednje navedenom grupom poslova za koje je moguće korištenje namjenskih sredstava i sa ispunjenjem strateškog cilja, odnosno specifičnih ciljeva utvrđenih Strategijom razvoja.

Prijedlog za finansiranje kandidovanih projekata utvrđuje komisija koju svojim rješenjem imenuje direktor Kantonalne uprave za šumarstvo uz obavezno zaključivanje ugovora u vezi sa odabranim projektima,

Budžetska sredstva prema ovom Programu (Tačka C 1. i 2.), mogu se dodijeliti korisniku državnih šuma, kandidovanjem projekata bez objavljivanja javnog poziva u skladu sa tačkom II.C.17,18.c i 19. Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH broj: 15/2018.). Za dodjelu budžetskih sredstva prema ovom Programu (Tačka C 1. i 2.), potrebno je prethodno izmirenje pristiglih obaveza korisnika državnih šuma prema budžetu Kantona po osnovu naknada za korištenje državnih šuma u skladu sa odredbama važećeg Zakona o šumama, kao i dostavi izvještaja o završenim radovima po ranije odobrenim projektima.

3. **Poticaaj šumarstvu za privatne šume u iznosu od80.000,00KM**

- 1.1 Kapitalni transferi - poticaj šumarstvu za privatne šume u iznosu.... 20.000,00 KM.
Finansirat će se aktivnosti iz grupe poslova: ostale namjene za unapređenje šuma - projekat izrade informacionog sistema za privatne šume na području Srednjobosanskog Kantona. Šumarski sektor se suočava sa značajnim strukturnim promjenama i snažnom potrebom modernizacije kako bi bio konkurentan na

globalnom tržištu. U cilju upravljanja prirodnim resursom na održiv način, potrebna je tačna i pravovremena informacija da bi se blagovremeno odreagovalo na promjene. Iz tog razloga, potrebno je formirati informacioni sistem koji će objediniti sve relevantne podatke radi postizanja zadatog cilja, uz primjenu savremenih informacionih tehnologija, odnosno centralizacije (baziranja podataka) u procesu gospodarenja privatnim šumama, sa krajnjim ciljem potpune digitalizacije procesa gospodarenja šumskim resursom i izrade platforme informacionog sistema koja treba da omogući efikasno prikupljanje i evidentiranje potrebnih podataka sa terena, primjenom inovativnog (bar kod sistema) obilježavanja i obrojčavanja stabala za sječu i drvnih sortimenata, uz primjenu odgovarajućih savremenih prijenosnih uređaja, ostale namjene za unapređenje šuma - projekti neprofitnih organizacija usmjereni na razvijanje svijesti javnosti o značaju zaštite okoliša, važnosti šuma i potrebe za očuvanjem prirodnih resursa, te o mogućim negativnim posljedicama deforestacije i degradacije šuma, kao i projekti u vezi sa formiranjem i vođenjem evidencije zagađivača i zagađenja i pružanje informacija o stanju šuma i okoliša.

1.2 Tekući transferi neprofitnim organizacijama –
poticaj šumarstvu u iznosu40.000,00 KM.

Korisnik sredstava su neprofitne organizacije, privatna preduzeća, poduzetnici i šumoposjednici koji po raspisanom javnom pozivu kandiduju prijedloge projekata Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva putem Kantonalne uprave za šumarstvo Srednjobosanskog.

1.3 Subvencija privatnim preduzećima i poduzetnicima-
poticaji šumarstvu za privatne šume u iznosu20.000,00 KM.

Finansirat će se projekti privatnih preduzeća, poduzetnika i šumoposjednika koji provode aktivnosti na uzgoju i korištenju privatnim šumama Srednjobosanskog kantona, usmjereni na:

- biološku obnovu šuma u obimu većem od onog koji je predviđen šumsko privrednom osnovom,
- obnovu šuma od posljedica elementarnih nepogoda, prenamnoženja insekata, požara i slično.
- unapređenje proizvodnje šumskog reproduktivnog materijala;
- ostale namjene za unapređenje šuma

Kandidovane projekte (1.1; 1.2 i 1.3.) je potrebno dovesti u vezu sa grupom poslova za koje je moguće korištenje namjenskih sredstava i sa ispunjenjem strateškog cilja, odnosno specifičnih ciljeva utvrđenih Strategijom razvoja. Prijedlog za finansiranje kandidovanih projekata utvrđuje komisija koju svojim rješenjem imenuje direktor Kantonalne uprave za šumarstvo uz obavezno zaključivanje ugovora u vezi sa realizacijom istih.

Za korištenje budžetskih sredstva prema ovom Programu (Tačka C 3.), obavezno je objavljivanje javnog poziva, u skladu sa tačkom II. C. 17. i 20 . Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

D.REALIZACIJA I NADZOR:

Realizacija ugovora vršit će se sukcesivno po osnovu ovjerenih periodičnih i/ili okončanih situacija o izvršenju radova i ostvarenom uvidu na terenu.

Nadzor nad namjenskim korištenjem navedenih sredstava kroz izvršenje sukcesivnih uplata kao i nad realizacijom terenskih radova, vršiti će Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva putem Kantonalne uprave za šumarstvo i Ministarstvo finansija svako u domenu vlastite nadležnosti..